

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden
neuvottelukunta

25.2.2021

VN/12036/2019
STM120:00/2019

Esityslista

Aika 22.2.2021 klo 9.00-12.00

Paikka Etäkokous

Läsnä Siikavirta Jaska, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö, puheenjohtaja
Halinen Kaisa, lääkintöneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö, varapuheenjohtaja
Mukala Kristiina, lääkintöneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö
Mäntyranta Taina, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö
Kangas Jenni, ryhmäpäällikkö, Valvira
~~Hirsivaara Sanna, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö~~
Nordström Soila, opetusneuvos, Opetushallitus
Merenmies Jussi, dosentti, Helsingin yliopisto
Ylöstalo Pekka, professori, Oulun yliopisto
~~Kaukiainen Ari, yliopistonlehtori, Turun yliopisto~~
Seppänen Salla, puheenjohtaja, Ammattikorkeakoulujen terveysalan johtajien verkosto
Aho Kaisa, Sosiaali- ja terveysalan toisen asteen kouluttajien johdon verkosto
Sihteeri Vallimies-Patomäki Marjukka, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö
Kutsuttuina Velic Suvi, lakimies, sosiaali- ja terveysministeriö
Laitinen Jaana, johtava asiantuntija, Työterveyslaitos

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.05.

2 Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin.

3 Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellinen pöytäkirja hyväksyttiin.

4 Ajankohtaista sosiaali- ja terveysministeriöstä

Taina Mäntyranta kertoi sote-uudistuksen tavoitteista, hyvinvointialuerakenteesta, hyvinvointialueiden tehtävistä ja rahoituksesta, henkilöstön asemasta sote-uudistuksessa, ostopalveluiden ja vuokratyövoiman käytöstä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uusista ohjausmekanismeista. Myös pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille. Hyvinvointialueella on järjestämis- ja tuottamisvastuu sosiaali- ja terveydenhuollon perus- ja erikoistason palveluista, mikä mahdollistaa toiminnallisen integraation. Hallituksen esitys sote-uudistuksesta annettiin joulukuussa 2020, ja lakien on tarkoitus tulla voimaan tämän vuoden loppupuolella. Sosiaali- ja terveydenhuollon substanssilakeihin valmistellaan tässä vaiheessa hallituksen esityksen edellyttämät tekniset muutokset. Taina Mäntyranta esitti, että ammattihenkilöstön saantiin liittyviin kysymyksiin voidaan palata myöhemmin TANK:n kokouksissa. Taina Mäntyrannan esitys on liitteenä 1.

Keskustelussa tuotiin esille kysymys työikäisten terveyspalveluiden huomioimisesta hyvinvointialueiden laskennallisessa rahoitusmallissa. Vaarana on, että rahoitusmallin määräytymisperusteisiin sisältyisi vääristymä, jos niissä ei huomioida myös työikäisten perusterveydenhuollon palvelutarvetta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo@stm.fi
stm.fi

Puheenjohtaja teki seuraavan yhteenvedon sote-uudistuksen etenemisestä: Uudistuksen ensimmäinen, meneillään oleva aalto luo puitteet tulevaisuuden palvelujärjestelmälle. Toisessa aallossa, josta käytetään termiä ”Sote 100”, tehdään tekniset muutokset substanssilainsäädäntöön. Kolmannessa aallossa käynnistetään hallitusohjelman tavoitteiden pohjalta erillistä valmistelua palveluiden kehittämisestä ja saatavuudesta.

5 Tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoiminta järjestämislakiesityksessä

Suvi Velic kertoi järjestämislakiesityksen säännöksistä, jotka liittyvät sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoimintaan. Järjestämislakiesityksen 32 §:ssä säädettäisiin hyvinvointialueen kehittämistyöstä, 59 §:ssä henkilöstön täydennyskoulutuksesta, 33 §:ssä ruotsinkielisten ja saamenkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kehittämisen tukemisesta sekä 34-38 §:issä hyvinvointialueiden tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoimintaan liittyvästä yhteistyöstä. Terveydenhuoltolain säännös perusterveydenhuollon yksiköistä kumottaisiin. Terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain säännökset valtion tutkimus- ja koulutusrahoituksesta sekä toimintayksiköiden käytöstä koulutus- ja tutkimustoimintaan jäisivät voimaan tässä vaiheessa. Erillisessä valmistelussa selvittäisiin sääntelyn uudistamistarpeita tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoiminnasta ja niiden rahoituksesta sekä yliopistollisista sairaaloista ja niiden yhteistyöstä yliopistojen kanssa. Sosiaalialan osaamiskeskuksista annettuun lakiin ja terveydenhuoltolakiin valmisteltaisiin tekniset muutokset Sote 100 -lakipaketissa. Suvi Velicin esitys on liitteenä 2.

Keskustelussa tuotiin esille seuraavaa:

- Jatkoselvitystä sääntelyn uudistamistarpeista liittyen tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoiminnan kokonaisuuteen sekä sääntelyn tarkentamistarpeista liittyen yliopistollisten sairaaloiden tehtäviin ja yhteistyöhön yliopistojen kanssa pidettiin kannatettavina.
- Aikaisemmissa tutkimuksissa ja selvityksissäkin esille tullut tarve vahvistaa yliopistollista sairaalaa ylläpitävän alueen koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtäviä tukee sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoimintaa. Yliopistollisissa sairaaloissa on näihin tehtäviin resurssit ja toimivat rakenteet sekä yhteistyömenettelyt yliopistojen kanssa.
- Järjestämislakiesityksen 59 §:ä ehdotettiin muokattavaksi jatkuvan ammatillisen kehityksen näkökulmasta. Säännös tulisi liittää osaksi järjestämislakiesityksen tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoiminnan kokonaisuutta.
- Kysyttiin, tulisiko sosiaali- ja terveydenhuollon osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointia tehdä myös yhteistyöaluetasolla.

6 Tutkimusta kunnallisen sote-alan henkilöstön työhyvinvoinnista

Jaana Laitinen kertoi TTL:n Mitä kuuluu? -kyselystä ja -palvelusta sekä kyselyjen tuloksista erityisesti koronavirusepidemian vaikutusten näkökulmasta. Etätöyöhön siirtyneiden osuus oli melko pieni, mutta heidän työhyvinvointinsa oli pääsääntöisesti paremmalla tasolla kuin muiden sote-alan työntekijöiden. Koronavirusepidemia lisäsi työmäärää ja aiheutti työntekijöissä pelkoa oman terveyden puolesta. Työmäärän kasvu ja koronan vaikutukset kohdistuivat eniten niihin, jotka olivat jo ennestään kuormittuneita tai joiden työkyky oli heikentynyt. Psykkistä rasittuneisuutta kokeneissa oli enemmän niitä, jotka olivat pelänneet terveytensä puolesta ja joiden työmäärä oli kasvanut. Pelot heikensivät palautumista, mutta palautuminen esimerkiksi ruokatauoilla ja sosiaalisissa tiloissa ehkäisee stressin aiheuttamia terveyshaittoja. Oikeudenmukainen ja kannustava esimiestyö ja työyhteisön toimivuus lisäävät työhyvinvointia ja suojaavat koronan vaikutuksilta. Samoin nuorten työntekijöiden tukeminen, perehdytys ja pelkojen käsittely työyhteisössä edistävät työhyvinvointia. Jaana Laitinen kertoi myös kuormitustekijöistä ja koronan vaikutuksista vanhustyössä sekä TTL:n kehittämästä Hyvä veto –toimintamallista, joka kuuluu hallituksen Ikäohjelman hankekokonaisuuteen. Jaana Laitisen esitys on liitteenä 3.

Keskustelussa tuotiin esille seuraavaa:

- Työhyvinvoinnista huolehtiminen pitäisi ottaa osaksi kehityskeskusteluita, ja työhyvinvoinnin kehittämiselle pitäisi asettaa tavoitteet.
- Työhyvinvoinnin kehittäminen pitäisi ottaa osaksi työyhteisön prosesseja ja kulttuuria, ja työhyvinvoinnista pitäisi keskustella säännöllisesti työyhteisön palaverissa. Työhyvinvointia pitää myös seurata säännöllisesti työpaikoilla ja räätälöidä kehittämistoimenpiteitä tulosten pohjalta.
- Jotta nuoret kokisivat sote-alan vetovoimaisena tulevaisuuden alana, pitäisi luoda siltaa koulutuksen ja työelämän välille. Harjoittelun aikana pitäisi panostaa opiskelijan sitouttamiseen alalle, koska opiskelijoiden kokemukset työelämäjaksoilta vaikuttavat alalle sitoutumiseen. Tässä voidaan hyödyntää mentori-aktori-menetelmää. Nämä tavoitteet edellyttävät koulutuksen ja työelämän yhteisiä toimenpiteitä.
- Hyvä veto –toimintamallia tulisi markkinoida myös oppilaitosten kautta.

7 Jaostojen asettaminen

Sihteeri kävi läpi luonnokset TANK:n jaoston sekä TANK:n ja SANK:n yhteisen jaoston asettamisesta. Molempien jaoston tehtäviä pidettiin kannatettavina. Keskustelussa todettiin, että Sote-integraation edellyttämän jaoston valmistelu työelämän integroiduista prosesseista tukisi myös sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon valtakunnallisten perusteiden uudistamista. Lisäksi keskusteltiin tarpeista levittää moniammatillisen harjoittelun malleja ja kehittää ammatillisen osaamisen resertifioinnin/revalidoinnin käytäntöjä. Jaoston yhteistyö ammatillisten järjestöjen, työterveyshuollon ja Valviran kanssa sekä jaostojen raportointi neuvottelukunnalle tulee varmistaa.

Tehtiin periaatepäätös molempien jaostojen asettamisesta. Asettaminen valmisteellaan luonnosten mukaisesti.

8 Neuvottelukunnan työsuunnitelmaluonnos

Päätettiin, että TANK:n seuraava kokous järjestetään 14.5. klo 9-12. Puheenjohtaja kokosi seuraavassa kokouksessa käsiteltäviä asioita TANK:n työsuunnitelmaluonnokseen (liite 4). Sovittiin, että TANK:n jäsenet voivat lisätä ehdotuksia myöhemminkin. Työsuunnitelmaluonnos on saatavissa TANK:n työtilasta (<https://tila.tiimeri.fi/sites/vn-tank/layouts/15/start.aspx#/Tiedostot/Forms/AllItems.aspx>; kansio: TANK kokous 220221).

9 Muut mahdolliset asiat

Ei ollut muita asioita.

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.50.

Puheenjohtaja

Jaska Siikavirta

Sihteeri

Marjukka Vallimies-Patomäki

Liitteet

Taina Mäntyrannan esitys
Suvi Velicin esitys
Jaana Laitisen esitys
TANK:n työsuunnitelmaluonnos

Jakelu

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunta

Tiedoksi

Satu Koskela, osastopäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö
Margit Vesa, hallinnollinen avustaja, sosiaali- ja terveysministeriö